

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ



СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Випуск 11

*Матеріали Всеукраїнської
науково-практичної конференції
“Правова держава: досвід, можливості,
механізми формування в сучасній Україні”,
м. Київ, МАУП, 24 квітня 2014 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2014

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 5 від 28.05.14)*

Редакційна колегія:

А. М. Подоляка (голова), д-р юрид. наук, проф.;
А. А. Ізнатченко (заступник голови), канд. техн. наук;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
Ф. М. Медвідь, канд. філос. наук, проф.
О. В. Куроченко, д-р екон. наук, проф.;
А. С. Лисецький, д-р екон. наук, проф.;
І. П. Розпутенко, д-р наук держ. упр., проф.;
Г. П. Ситник, д-р наук держ. упр., проф.;
Ю. П. Сурмін, д-р соціальних наук, проф.;
В. В. Утвенко, канд. іст. наук, доц.;
Н. М. Чернуха, д-р пед. наук, проф;
М. В. Чечетов, д-р наук держ. упр., проф.;
Н. П. Ярош, д-р наук держ. упр.

Видання здійснене в рамках проекту
“Наукові праці МАУП”

Становлення і розвиток української державності : [зб. наук. пр.] /
МАУП. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 11: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Правова держава: досвід, можливості, механізми формування в сучасній Україні”, м. Київ, 24 квіт. 2014 р. / редкол.: А. М. Подоляка (голова) [та ін.]. — 2014. — 362 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано статті учасників науково-практичної конференції, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — становленню України як держави. Розглядається формування державності в Україні у різні періоди історії та в різних аспектах.

Для науковців і державних службовців, політиків і політологів, викладачів і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і суспільства.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

ЗМІСТ

Шконда В. В. Правова культура як детермінанта правової держави	7	Вакуліч Т. М. Ціннісний потенціал сім'ї як фактор національної безпеки	56
Шилов Ю. О. Генезис права й держави у світлі історії православної державності слов'ян.....	10	Вакуліч Т. М., Карачевська О. Л. Віктимність жінки як прояв залежної поведінки.....	63
Підналий В. Л. Актуальні проблеми філософії права ..	13	Выровой В. И. Духовність в контексті соціального управління	66
Пригунов П. Я. Основні напрями та механізми реформування правоохоронних органів України	16	Головченко В. В. Критерії розмежування правових актів за ознаками їх нормативності.....	70
Юлдашев А. Х. Концепція реформування местної влади.....	19	Головченко В. В., Головченко О. В. Медична етика як потенційне джерело права.....	75
Заросило В. О. Щодо зміни системи охорони громадського порядку та громадської безпеки в Україні	27	Гольцов А. Г. Сучасний світовий порядок: міжнародно-правові проблеми забезпечення.....	80
Недюха М. П. Корупція як соціально-правова категорія.....	34	Колпаков В. М. Самоменеджмент як фактор формування управлінської еліти.....	84
Калашнікова Л. Є., Лисак Х. Є., Рильцев Є. В. Психосоціальні основи людини свідомої.....	39	Комаров В. А. Соціальна справедливість і пенсійне забезпечення в Україні	89
Александров Ю. В. Щодо інституту індивідуальної амністії.....	43	Костенко І. В. Особливості використання персональних даних в процесі інформаційно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів	94
Алієва-Барановська В. М. Проблеми нормативно-правового регулювання ЗЕД суб'єктів господарювання в умовах трансформаційних перетворень	45	Костенко І. В., Лужецький Р. Л. Проблеми насильства в сім'ї і заходи протидії такому насильству дільничним інспектором міліції	96
Бандурка А. С. Кібербулінг – новітня загроза інформаційній безпеці особи	49	Костюк Т. О. Формування державного апарату України в умовах становлення правової держави	99
Бірдул Л. В. Нормативно-правова база управління персоналом	52		

КІБЕРБУЛІНГ — НОВІТНЯ ЗАГРОЗА ІНФОРМАЦІЙНІЙ БЕЗПЕЦІ ОСОБИ

Становлення і розвиток української державності, вип. 11, с. 49–51

Потреба в безпеці займає другу позицію після вітальних потреб у широковизнаній піраміді Маслоу, адже права людини не можуть бути реалізовані повною мірою в умовах небезпеки особи. “Без можливості надійної захищеності самої людини, її сьогоdnішнього та завтрашнього існування і можливостей розвитку захист основних прав втрачає свій сенс” [1]. Тому забезпечення безпеки особи є первинним завданням правової держави — такої форми організації державної влади, за якої верховенство в усіх сферах життя належить Закону, навіть якщо ця сфера віртуальна!

Інформатизація суспільства принесла Україні як багато позитивних моментів (пожвавлення економіки, спрощення документообігу, розширення каналів масової комунікації), так і нові загрози: інтернет-шахрайство, розповсюдження порнографії, небезпечних ідей, закликів до терористичної діяльності та, навіть, кібербулінг — залякування та цькування за допомогою електронних технологій, під якими маються на увазі мобільні телефони, комп’ютери і планшети, а також такі канали зв’язку, як соціальні мережі, текстові повідомлення, чат, онлайн-щоденники та інтернет-коментарі [2].

Інституалізація останнього пов’язана з поступовим злиттям сфери побуту українських громадян та віртуальної реальності. Так, будь-яка дія в мережі сьогодні перетворюється в дію соціальну, тобто виконується з очікуванням певної реакції від інших людей, а також може мати цілком реальні наслідки для повсякденного життя індивіда. Якщо необачне використання кредитної карти може спровокувати крадіжку особистих коштів людини, то висловлювання неоднозначної громадянської позиції в соціальних мережах Facebook, Vkontakte чи Однокласники може призвести до звільнення з роботи, наприклад, як це трапилося з журналістом Олександром Єренком [3]. А цькування, залякування, знущання, несанкціоноване розповсюдження фотографій особи крізь веб-мережу здатні не лише принизити людину, а й створити загрозу фізичної розправи з боку інших користувачів Інтернету в реальному житті, як це сталося з лідером гурту “Машина времени” Андрієм Макаревічем. Після оприлюднення власної думки щодо окупації російськими військами Криму в соціальній мережі Facebook музикант піддався цькуванням з боку провідних російських інтернет-ме-

діа, що, у свою чергу, підвищило рівень агресивності деяких недолугих антисоціальних елементів, які, зустрівши його на вулиці, спробували побити [4]. Таким чином, нині інформаційна безпека тісно переплетена як з фізичною недоторканністю, так і з психологічним станом людини, та без гарантування першої неможливо забезпечити правову безпеку особи в цілому.

У широкому розумінні інформаційна безпека особистості включає декілька елементів. Зокрема, “по-перше, належний рівень теоретичної та практичної підготовки особистості, при якому досягається захищеність і реалізація її життєво важливих інтересів та гармонійний розвиток незалежно від наявності інформаційних загроз; по-друге, здатність держави створити умови для гармонійного розвитку і задоволення потреб особистості в інформації, незалежно від наявності інформаційних загроз; по-третє, гарантування, розвиток і використання інформаційного середовища в інтересах особистості; по-четверте, захищеність від різного роду інформаційних небезпек” [5], зокрема й кібербулінгу.

У західних правових державах про необхідність правової протидії інтернет-цькуванню заговорили після цілої низки прикрих самогубств, особливо серед молоді, спровокованих кібербулінгом. У квітні 2009 р. Конгрес США прийняв федеральний “Закон Меган Мейер по запобіганні кібербулінгу” після суїциду дівчини у 2006 р., яка піддавалася постійному кібербулінгу в соціальних мережах. Крім того, Сполучені Штати Америки закликають своїх

громадян звертатися до Національної Ради з питань протидії злочинів у випадку залякування когось у мережі [6]. Подібним чином регулюють інтернет-залякування Польща, Індія та багато інших країн у світі. Триває обговорення законопроектів із протидії кібербулінгу у Франції, Італії та інших західноєвропейських державах.

В українських можновладців поки що руки не дійшли до правового забезпечення інформаційної безпеки особи в Інтернеті, хоча наші співвітчизники часто виявляються досить нестриманими у спілкуванні про політику та релігію, коли нетолерування позиції іншого виливається у взаємні образи та залякування. Вітчизняним методом протидії інтернет-цькуванню під час буремних подій на Євромайдані стало відключення функції коментування на найпопулярніших українських веб-ресурсах на кшталт LB.ua чи Liga.net, проте цей метод не є ефективним у соціальних мережах та не захищає від кібербулінгу по електронній пошті. Україні конче потрібно звернутися до світового досвіду протидії кібербулінгу та віднайти свій розумний баланс між правом на свободу слова одних інтернет-користувачів та інформаційною безпекою інших.

Література

1. *Дубенко О. І.* Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. — Ірпінь, 2009.
2. *What is Cyberbullying?* / A federal government website managed by the U.S. Department of Health & Human

- Services. — Washington B. C., USA. — [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://www.stopbullying.gov/cyberbullying/what-is-it/>
3. *Постаногов Д.* Журналиста группы компаний “Урал-Информ” уволили за запись в Facebook // Радио “Эхо Москвы”. — 10 берез. 2014. — [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://echoperm.ru/news/20/38858/>
4. *Макаревича* из-за пацифизма обозвали “фашо-бендеровцем” / NEWSru.ua. — 16 берез. 2014. — [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://rus.newsru.ua/rest/16mar2014/odnoitozhe.html>
5. *Петрик В. М.* Соціально-правові основи інформаційної безпеки. — [Электронный ресурс]. — Режим доступа: http://pidruchniki.ws/18990227/politologiya/nebezpeki_informatsiynogo_prostoru_dlya_osobistosti
6. *4 Important Facts about Cyber Bullying Laws* / Laws.com. — [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://cyber.laws.com/cyber-bullying-laws>